

**Іщенко Інна Сергіївна
Большая Оксана Вікторівна
Школяр Сергій Петрович**

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТАХ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ДЛЯ СФЕРИ МАТЕРІАЛЬНОГО І НЕМАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Сучасний розвиток закладу вищої освіти, його структурних підрозділів не можливо без реалізації інноваційних проєктів для сфери матеріального і нематеріального виробництва. Це цілком відноситься до концепції діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, зокрема факультету природничих наук та менеджменту [1-4], а також кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна, науковці та студенти якої продукують достатню кількість інноваційних проєктів [5-14].

Проте часто виникає проблема як пов'язана з обмеженістю часу, коли потрібно подати, наприклад, проєктну пропозицію в ту чи іншу програму інноваційного розвитку. При цьому мова іде не про сутність проєкту, а умови його оформлення при цейтноті часу. Слід зазначити, що досліджені цифрові орієнтири та інноваційні вектори змін інституту освіти і науки в Україні, теоретико-методологічні засади цифрової ідентифікації людини при використанні інструментів інституту освіти, розкривають сучасні особливості економічної професійної освіти покоління цифрових людей та вказують професії майбутнього у віртуальній реальності інноваційно-цифрового простору [15]. У цьому випадку проаналізовані виклики та можливості сучасного ринку праці в умовах автоматизації виробництва і цифровізації економіки показують актуальність, можливість та вміння застосовувати сучасні технології, зокрема ChatGPT, яка на нашу думку може спростити оформлення заявочних документів, отримати пріоритет, забезпечити конкурентоспроможність.

ChatGPT - це широкомасштабна мовна модель, створена на основі технології штучного інтелекту та навчена за допомогою керованого та підсилювального навчання. Вона може спілкуватися з людьми, які розмовляють іншими мовами на різні теми. Цей інноваційний продукт пропонує численні можливості для використання будь-де, в тому числі в освіті. Штучний інтелект - це галузь науки й техніки, яка зосереджена на розробці програм і машин, які можуть імітувати інтелектуальну діяльність людини, таку як мова, навчання та вирішення проблем. Штучний інтелект може набувати різні форми і рівні складності залежно від завдання, яке потрібно виконати. Однією з найпоширеніших форм штучного інтелекту є чат-боти, які здатні спілкуватися з людьми за допомогою тексту або голосу, що є об'єктом проведеного дослідження. Чат-боти можна використовувати для розваг, інформації, обслуговування клієнтів, маркетингу та багатьох інших цілей, але не всі чат-боти однаково розумні та природні у спілкуванні. Деякі чат-боти мають обмежені

вказівки та сценарії та не можуть адаптуватися до нових ситуацій чи завдань. Для вирішення даної проблеми запропоновано використовувати ChatGPT, оскільки це доволі новий чат-бот, розроблений OpenAI і випущений в листопаді 2022 року [16]. Наразі з'явилися й інші сервіси штучного інтелекту: DeepAI, Paintbytext, Bedtimestory, Talk to Books, MakeMyTale, Mubert, Kaiber, Pictory, Microsoft Designer тощо.

Авторами розпочато вивчення штучного інтелекту, який здатний генерувати та копіювати текст, але також важливо контролювати якість і точність інформації, яку він надає. ChatGPT навчався фільтрувати вхідні дані та уникати небажаної лексики, зокрема ненависті, расизму та сексизму. Хоча ChatGPT має свої обмеження, такі як застаріла база даних, яка датується 2021 роком, і неможливість перевірити точність інформації, яку вона генерує, вона може бути корисною для наукових досліджень та освіти. Вивчено, що ChatGPT може виконувати різноманітні завдання, включаючи написання наукових робіт, рефератів, дипломних робіт та ін. Показано, що цей чат-бот має свої обмеження та може надавати неправдиву або невірну інформацію, якщо не забезпечено відповідну перевірку та фільтрацію вхідних даних. Тому, щоб отримати максимально точні та правильні відповіді рекомендується проводити додаткову перевірку інформації, яку надає ChatGPT.

Чат-ChatGPT демонструє чутливість до запитів, що є основою його здатності відповідати на запитання. У випадку перефразування завдання модель може відповісти, що не знає відповіді, або надати альтернативну відповідь. Крім того, ChatGPT часто намагається вгадати, що має на увазі користувач, уникаючи уточнювальних запитань. Експерти в різних галузях стверджують, що ChatGPT може вплинути на попит фахівців, що займаються інформаційними технологіями. Крім того Чат-бот ChatGPT може генерувати студентські роботи, такі як реферати, курсові та дипломні роботи, а також відповіді на іспитові білети. Це викликає занепокоєння серед освітян усього світу, оскільки студенти можуть перестати самостійно виконувати домашні завдання, що потребує переосмислення системи іспитів та їхнього оцінювання. Питання боротьби із плагіатом дуже гостро постало для української освіти XXI століття. Новим викликом є чат-бот, що генерує студентські роботи без плагіату. Він перефразовує знайдену інформацію, уникаючи таким чином запозичень, які легко виявити. Через це доведеться переосмислити стандартну систему перевірки знань та оцінювання. З метою протидії протидіяти новій технології розробники вже створили GPT Detector. Проте ця модель не є ідеальною, тому на неї не можна повністю покладатись [17, 18].

Хоча існує багато застережень щодо штучного інтелекту, він став абсолютно новим інструментом для модернізації та підвищення якості освіти. Завдяки цьому досягається, що нейромережі можуть стати цінним помічником у навчанні, зберігаючи час і енергію на щоденних завданнях. ChatGPT корисний у вищій освіті для пошуку першоджерел, вибору статей і лекційних матеріалів, а також проведення презентацій аналізу інформації. Нейромережа може

створювати чат-ботів для взаємодії з користувачами, проводити дослідження, розробляти аналітичні звіти, проектні пропозиції тощо, звільнюючи час на творчу діяльність в сфері матеріального і нематеріального виробництва.

Список використаних джерел

1. Новописьменний С. А. Деякі особливості розвитку факультету в умовах викликів сьогодення. *Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти: матеріали XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.). «Управлінська майстерність керівника закладу освіти», «Управління проектами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві»: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.)* / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 22-26.

2. Новописьменний С. А. Комунікаційне забезпечення розвитку структурного підрозділу університету. *Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 25–26 травня 2023 р.)* / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 173-174.

3. Новописьменний С. А. Проблеми та напрямки розвитку факультету як структурного підрозділу університету. *Управлінський дискурс макаренківської педагогіки: матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 10-11 березня 2022 р.). «Управлінська майстерність керівника навчального закладу», «Управління проектами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві»: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 10-11 березня 2022 р.)* / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава, 2022. С. 6-12.

4. Новописьменний С. А. Стан та напрямки управлінської діяльності факультету при форс-мажорних обставинах. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.)* / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава: Астроя, 2022. С. 5-7.

5. Школяр С. П., Новописьменний С. А. Створення центру інтелектуальної власності в рамках Стратегії економічного розвитку територіальної громади. *Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава)* / за заг. ред. М. В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 258–259.

6. Школяр С. П., Новописьменний С. А. Створення центру інтелектуальної власності в рамках Стратегії економічного розвитку територіальної громади. *Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава)* / за заг. ред. М. В. Гриньової; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 258–259.

7. Св. №65280 від 11.05.2016 р. Гриньова М.В., Школяр С.П., Арканова А.А. Авторський екскурсійний маршрут територією ботанічної пам'ятки природи «Кочубеївські дуби» (на основні досвіду іноземних країн).

8. Школяр С.П., Гриньова М.В., Арканова А.А., Гомля Л.М. Спосіб декоративного відтворення ботанічної пам'ятки природи «Кочубеївські дуби», Патент України №109845 від 12.09.2016 р, Заяв. №u201602548 від 16.03.2016 р.

9. Св. №68184 від 07.10.2016 р. Школяр С.П., Гриньова М.В., Кривенко В.В. Менеджмент соціального проекту «Залучення територіальної громади Полтави до

функціонування місцевого дендропарку як рекреаційного та еколого-просвітницького центру».

10. Св. №68183 від 07.10.2016 р. Школяр С.П., Гриньова М.В., Мастюх К.В. Менеджмент авторського соціального проекту «Зелений туризм для всіх».

11. Св. №71590 від 24.04.2017 р. Гриньова М. В., Школяр С. П., Арканова А. А. Інтелектуальний потенціал схеми регулювання транспортного руху у межах основних автодоріг міста.

12. Св. №75484 від 21.12.2017 р. Гриньова М. В., Ходунай В. В., Школяр С. П. Методи залучення полтавської студентської громади до оздоровлення ландшафту музею-садиби І. П. Котляревського в м. Полтава.

13. Св. №85033 від 30.01.2019 р. Мороз А. В., Гриньова М. В., Школяр С. П. Збереження людського капіталу в об'єднаній територіальній громаді засобами співпраці з педагогічним університетом (на прикладі Засульської об'єднаної територіальної громади).

14. Св. №93726 від 06.11.2019 р. Величко Р. М., Гриньова М. В., Гриньов Р. С., Школяр С. П. Технологія озеленення подвір'я закладу освіти як основа екологічного навчання і виховання учнівської та студентської молоді.

15. Краус К.М., Краус Н.М., Іщенко І.С. Освіта та суспільство: цифрова ідентифікація людини. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 208 с.

16. ChatGPT URL: <https://openai.com/blog/chatgpt>

17. Сергій Гайда. ChatGPT: виклик чи нові можливості для університетської освіти (перші кроки кафедри ТМВД у використанні штучного інтелекту) URL: <https://nltu.edu.ua/index.php/novyny/item/1568-chatgpt-vyklyk-chy-novimozhlyvosti-dlia-universytetskoj-osvity-pershi-kroky-kafedry-tmvd-u-vykorystannishtuchnoho-intelektu>

18. Балик Н. Впровадження штучного інтелекту в освіту шляхом використання ChatGPT. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Кропивницький, 21 квітня 2023 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 147-149.

**Іщенко Катерина Миколаївна
Худолій Іван Іванович**

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ЖИТТІ»

Сучасні інформаційні системи і технології є необхідною складовою нашого сучасного життя, відіграючи важливу роль у різних аспектах нашої повсякденності. Вони впливають на наші звички, робочі процеси, спосіб отримання інформації, комунікації та вирішення проблем. Тож цілком логічно запропонувати студентам виконання дослідницьких проєктів (Кононец, 2015). Одним із таких проєктів є дослідницький проєкт «Інформаційні технології в сучасному житті» під час вивчення дисциплін комп'ютерного циклу. За результатами дослідницької діяльності студенти з'ясували, що:

Інформаційні технології – це комплекс методів, процесів та засобів використання обчислювальної техніки та зв'язку для оптимізації створення, збирання, передачі, пошуку, обробки та розповсюдження інформації з метою ефективної організації людської діяльності.

Інформаційні технології володіють наступними характеристиками: